Grigore Constantinescu

Comuna

MIROŞI

PITEŞTI MMXV

MIROŞI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din două sate: **Miroşi**; Surduleşti.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 54 km.
SUPRAFAŢĂ: 48,1 km^2.
POPULAŢIE: 2.544 locuitori [1.270 M + 1.274 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Miroşi – 1551 [7059] iunie 19 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. III, doc. 9).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Miroși.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Mircea Ciobanul la 19 iunie 1551, scris de un „Mircea ot Miroși".

⬟ Sit arheologic: Existenţa anterioară a unei comunităţi umane pe teritoriul actual este atestată prin aşezarea de tip Gumelniţa situată pe malul drept al râului Burdea, în punctul Movila de la eleşteu, unde s-au descoperit două locuinţe distruse de incendiu, din care au fost recuperate fragmente ceramice, figurine antropomorfe şi zoomorfe. Pe teritoriul satului Surduleşti, au fost depistate monede republicane romane. În Aşezarea medievală –[▲]– din Valea Bălăcelului, la circa 6 km sud-vest de centrul satului Surdulești, a fost descoperită o aşezare umană, din care au fost recoltate piese arheologice datând din sec. X-XI. O contribuţie determinantă în cercetarea competentă a vestigiilor istorice din zonă a avut preotul cărturar Ion Spiru, un pasionat şi avizat arheolog.

TOPONIMIE:

○ Miroşi − toponim topografic explicat de Iorgu Iordan printr-o rădăcină magh. *nyres* ≈ „mestecăniş". Nicolae Iorga consideră că numele localităţii provine din apelativul cu sens colectiv *meriş*. Tradiţia orală locală asociază numele aşezării cu existenţa, pe teritoriul său, a unor plante de câmp cu miros extrem de plăcut.

○ Surduleşti − toponim psihologic format pe baza unui eponim *Surdu* (la origine, porecla *surd*) + sufixul colectiv −*eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. În tradiţia orală, se consemnează existenţa unui eponim: „Ion Ianache *Surdu*, cioban, care s-a aşezat cu oile sale primul pe aceste locuri.".

SPECIFIC ARHITECTURAL:

Arhitectură populară tradiţională caracteristică zonei de sud a judeţului Argeş. Casele vechi sunt construite din ostreaţă, peste care s-a aplicat un strat de tencuială de var amestecat cu nisip. Acoperişul în patru ape cu învelitoare din şiţă sau din tablă are, pe apa frontală, una sau două „cuci", pentru evacuarea fumului provenit de la sobe. Soclul de piatră şi cărămidă pe care se fixează talpa casei este înalt de circa un metru. În unele cazuri, talpa sălii este sprijinită pe piloni de lemn îngropaţi în sol. În perioada interbelică, s-au generalizat construcţiile de locuit din paiantă; în perioada postbelică, materialul utilizat preponderent în construcţii a fost cărămida.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚ Biserica «Sf. Nicolae» + «Sf. Petru» + «Sf. Împăraţi Constantin şi Elena» Miroşi –[▲]– construită, în 1906-1908, pe temelie din blocuri masive de piatră, cu pereţi din cărămidă refractară, pardoseală din mozaic, conform planului arh. Toma Kantzler, cu cheltuiala proprietarei moşiei din localitate, Elena Macca, soţia colonelului Petrache Macca, fiică a Marghioalei Bălăceanu.

Plan în formă de cruce; pridvor deschis cu arcade semicirculare sprijinite pe coloane; biserica este surmontată de o turlă octogonală mare peste naos şi două turle mai mici, simetric concepute, peste pronaos. Afectată de cutremur, în 10 noiembrie 1940, a fost consolidată prin osârdia preotului Ilie Mihăilescu, în 1941. Pictura murală realizată în ulei de celebrul artist plastic originar din Piteşti, Costin Petrescu, în 1908. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: 12 Mineie [1891], Apostol [1892], icoane pictate pe lemn, precum şi obiecte de cult donate de Elena Macca: chivot, candele, potir, linguriţă, cruce mică ş. a.

✚ Biserica «Cuvioasa Paraschiva» Surduleşti [1842-1852]~ctitorită de Ivan sin popa Ivan, „sufletul lucrărilor", şi moşnenii din sat ●intervenţii: consolidare [1886]; „o renovare totală", constând din: înălţarea interiorului, demolarea zidului dintre naos şi pronaos, construirea unui cafas [1942-1946] ●pictură murală: anonim [1852]; Vasile Blendea [1951].

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 81 locuitori ai comunei Miroși, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [2], Primul război mondial [48], Al doilea război mondial [31].

❖ MEMENTO:

Muzeul şcolar – organizat, în anul 1970, de prof. Tudor Popescu, tezaurizează, în inventarul său, piese unice de arheologie, istorie contemporană şi etnografie locală.

IN MEMORIAM

✪ **MACCA ELENA** [?-1916] – mare proprietară funciară, rămasă văduvă [1905], devine o filantroapă de excepţie: a construit, pe cheltuiala sa, la începutul secolului XX, centrul civic al comunei Miroşi, format din: biserica-monument, şcoala primară, şcoala de meserii, căminul pentru profesori; a înzestrat mulţi tineri căsătoriţi săraci din localitate; şi-a donat moşia Casei Şcolilor, în 1914.

✪ **VASILESCU ANGHEL** [1893-?] – artist plastic remarcat, în 1908, de Costin Petrescu, devenit mentorul său; studii de specialitate, după absolvirea Şcolii de Belle-Arte din Bucureşti, la Roma, Paris şi Stokholm. Sublocotenent pe front, în 1916, face excelente crochiuri ale unor scene de luptă, impresionându-l pe sculptorul Oscar Han: „Pentru scenele de război cu sutele de personaje pictate într-o viteză uluitoare, era considerat un geniu.".

✪ **VASILESCU CONSTANTIN (DIN)** [1889-1983], fratele mai mare al lui Anghel Vasilescu. Renumit sculptor naiv şi pictor; autor al unor inspirate sculpturi în lemn: «Adam şi Eva», «Beţivul», «Cobzarul», «Ţărancă torcând», «Botezul unui copil», «Şatră ţigănească», «Păcală şi Tândală», «Călugărul şi diavolul» ş. a.; picturi pe pânză reprezentative: «Car cu boi», «La strânsul fânului», «La treierat», «Casă de ţăran». O colecţie amplă de sculpturi şi tablouri personale se află în patrimoniul Galeriei de artă naivă din Piteşti, precum şi în expoziţia organizată în satul natal.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 305.

Ion Spiru– *Din trecutul satului Miroşi*, MO, 1958, nr. 7-8; Radu M. Tetici, Ionel Tudor– *Miroşi, judeţul Argeş, pagini de monografie*, Piteşti, 2000; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

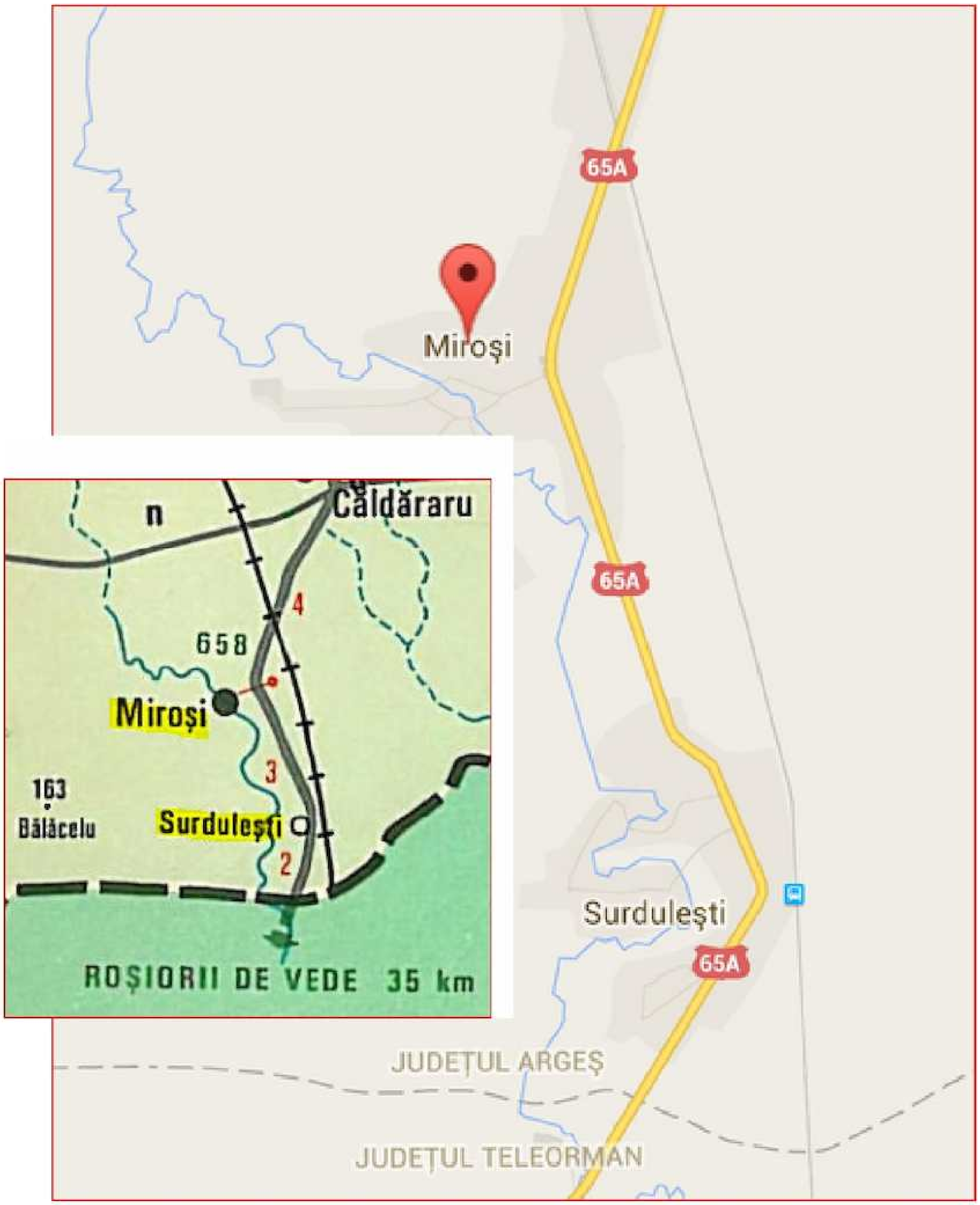

65A
Miroși
65A
Surdulești
65A
JUDEȚUL ARGEȘ
JUDEȚUL TELEORMAN
Căldăraru
n
4
658
Miroși
3
163
Bălăcelu
Surdulești
2
ROȘIORII DE VEDE 35 km

PRIMĂRIA COMUNEI MIROŞI.

BISERICA MIROŞI.

EXPOZIŢIA DE SCULPTURĂ MIROŞI.

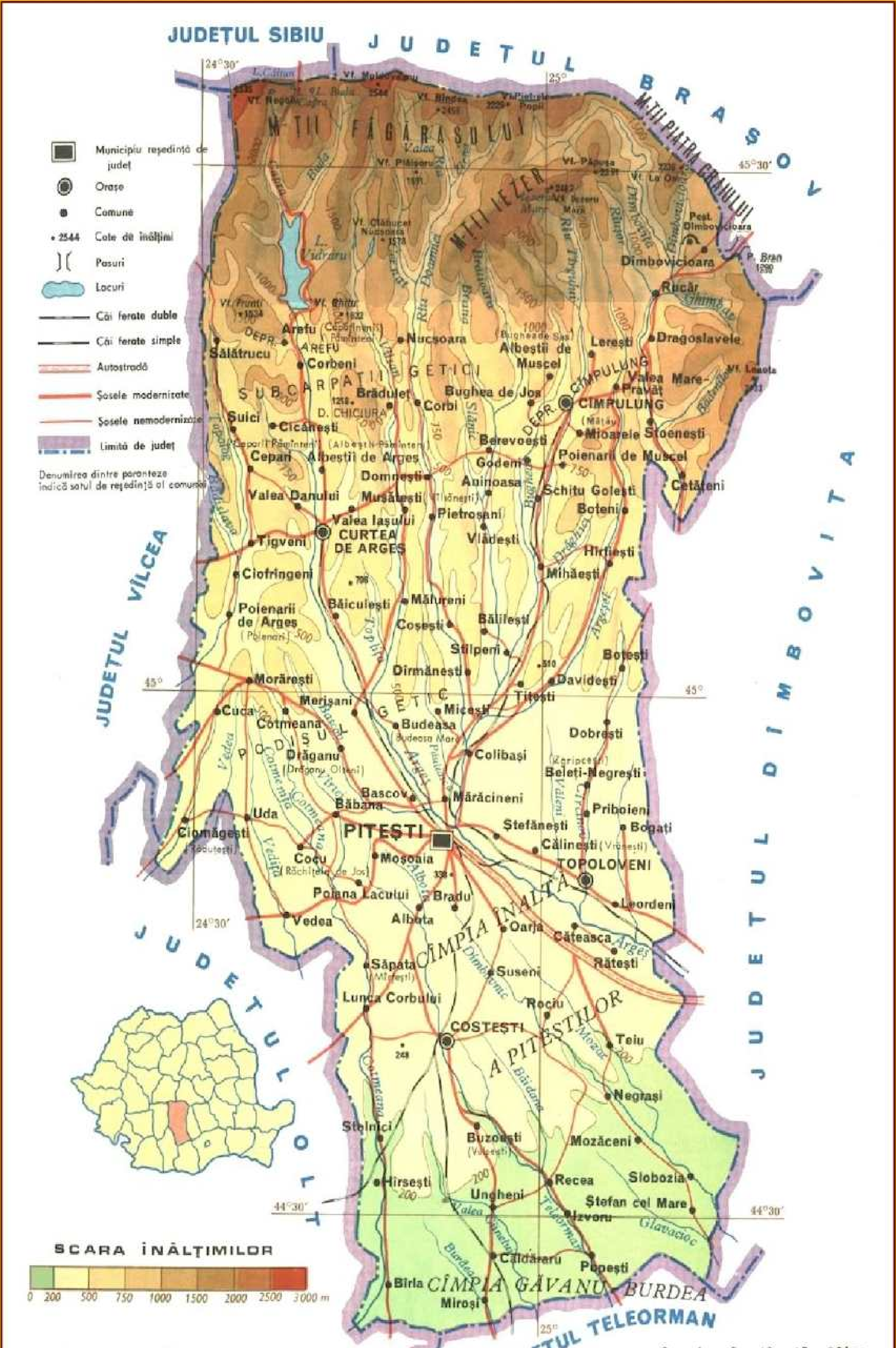

Judetul Argeș